

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ/HAIGAZIAN UNIVERSITY
Հայկական Սփիւռքի Ուսումնասիրութեան Կեդրոն
Armenian Diaspora Research Center
Հայկական Սփիւռք Ա./ARMENIAN DIASPORA I

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՆԴՐՍԱՀՄԱՆԱՅԻՆ
ՏԱՐԱԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ
ԱՐԴԻ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑԱԿԱՆ
ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Գիտաժողովի Նիւթեր
(15-17 Մայիս 2013)

Խմբագրեց
Անդրանիկ Տազէսեան

Haigazian University Press
Պէյրուք 2014

CHANITZ.ORG Ի ՊԱՏՄԱԿԱՆԸ

ՌԱՖՖԻ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
raffichil@hotmail.com

Մարտ 2006ին, սկսայ Chanitz.org կայքէջի աշխատանքը՝ անհատական ջանքերով, անմիջականորեն իմ պատկանած եկեղեցիիս՝ Հայ Առեւտրական Էմմանուէլ Եկեղեցիի երիտասարդական Քրիստոնէական Չանից խումբին հետ առնչուած նիւթերով: Ապա՝ «վրանները լայնցուցի» ու սկսայ նաեւ մեր քոյր երիտասարդական Չանից խումբերուն նիւթերը զետեղել: Միացան ինծի երեք այլ անհատներ՝ որոնք տեսնելով աշխատանքը գործի անցան:

Շաբաթական դրութեամբ առաքեցինք մեր յօդուածները տարբեր երկիրներ (Անգլիա, Արաբական Էմիրութիւններ, Արժանթին, Աւստրալիա, Եգիպտոս, Զուիցերիա, Թուրքիա, Կիպրոս, Հայաստանի Հանրապետութիւն, Միացեալ Նահագներ, Յորդանան, Յունաստան, Շուէտ, Պելճիքա, Պուկարիա, Պրագիլ, Ռուսիա, Սէուտական Արաբիա, Սուրիա, Քանատա, Ֆրանսա) բնակող հազարէ աւելի անհատ ընթերցողներու ել-նամակներուն:

Ստացանք քաջալերական եւ շնորհակալական ել-նամակներ՝ տարբեր գաղութներու մէջ բնակող անհատներէ եւ եկեղեցիներէ: Այս բոլորը կատարեցինք երբ *Ֆէյսպուքը* տակաւին ընդհանրացած չէր:

Կազմեցինք «Չանադբիւր»ը, տարբեր անձերու հետ հարցազրոյցներ ձայնագրելով՝ հոգեւոր ու հայկական նիւթերու շուրջ, եւ զանոնք զետեղեցինք մեր կայքէջին վրայ:

Կազմեցինք «Ճիշդ Հայերէն Խօսինք»ի ենթայանձնախումբը, որ կատակերգական անեկդոտներով հայերէնի ճիշդ բառերու գործածութիւնը քաջալերեց: Ետքը՝ զանոնք *Էնթիուսի* միջոցով հանրութեան տրամադրութեան տակ դրինք: Այս անեկդոտները մինչեւ իսկ տարբեր երկիրներու մէջ ներկայացուեցան եւ հայերէն լեզուի պահպանման համար օգտագործուեցան:

Հայերենի *unicode*ը առաջինը օգտագործողներին եղանք, այն ատեն՝ երբ տակաին ընդհանրացած չէր եւ նոյնիսկ չէր որդեգրուած Լիբանանի հայ մամուլի կայքէջերուն կողմէ: Հնու կ'ուզեմ յիշել որ իրանահայ *պլոկ*ները առաջիններէն էին, որոնք սկսան հայերէն *unicode*ը օգտագործել: Այսպիսով ձերբագատեցանք տարբեր տառատեսակներէ (*Arasan, Ararat*, եւն.), որոնք շատ անգամ դժուարութիւններու կը մատնէին ընթերցողը:

Առաջին հարցազրոյզը կատարեցինք Սերուժ Ուրիշեանին հետ, երբ դեռ նոր սկսած էր իր *Nayiri* բառարանի կայքէջը:

Հայկական *պլոկ* մը ըլլալով, գրեցինք Հայկական Դատին մասին, քաջալերեցինք հայերէն *unicode*ի օգտագործումը, եւ զանազան հայկական լուրեր ու յօդուածներ արտատպեցինք:

Ունեցանք յօդուածագիրներ: Հոգեւոր եւ ակտարանական երիտասարդական *պլոկ* մը ըլլալով, արտատպեցինք քարոզներ, հոգեւոր յօդուածներու վերլուծումներ, ինչպէս նաեւ ակտարանչական բնոյթ ունեցող լրատուութիւններ:

Ունեցանք յանդուգն գրողներ, որոնք երիտասարդական դիտանկիւնէ արտայայտեցին իրենց մտքերը, շատ անգամ նրբութիւնները նկատի չառնելով, ինչ որ երբեմն դժգոհութեան արձագանգներ յառաջացուցին:

2006էն ի վեր Ջանից *պլոկ*ը կը վայելէ Հայ Աւետարանական Էմմանուէլ Եկեղեցիին հովանաւորութիւնը, նախ՝ բարոյապէս, ապա՝ 2012ին կազմակերպական գետնի վրայ եւս, երբ եկեղեցին պաշտօնապէս ընդունեց զայն իբրեւ եկեղեցիին մէջ գործող խումբ, պատրաստեց եւ վաւերացուց անոր Ծրագիր-Կանոնագիրը, եւ ապա՝ կազմեց Ջանից Պլոկի Յանձնախումբը:

ԵԿԱՄՈՒՏԻ ՄԻՋՈՏՆԵՐ (*MONETIZATION*)

Եկամուտ ապահովելու 3 տարբեր ձեւեր օգտագործեցինք.-

1- Ուղղակի հովանաւոր.

Կապուեցանք տարբեր հաստատութիւններու եւ գործատւներու հետ, ներկայացնելով իրենց՝ մեր տարած աշխատանքը, նպատակները եւ յաջողութիւնները:

Ընդհանրապես, ստացանք դրական պատասխաններ՝ հովանավորելու մեր աշխատանքները տարեկան դրութեամբ: Իսկ մենք մեր կարգին խոստացանք իրենց վահանակները տեղադրել մեր *սլոգո* վրայ, ու անոնց լուրերը արտատպել:

Հովանավոր ունենալու առաւելութիւնն այն է, որ ուղղակի կապը փոխադարձ վստահութիւն ստեղծեց եւ կապերը ամրապնդեց: Իսկ ժխտական կողմը այն է, որ շատ աւելի գործ կ'ենթադրէ՝ համոզել, եւ որոշել թէ ի՛նչ պարբերականութեամբ պիտի արտատպուին լուրերը:

2- Google AdSense

Յաջողեցանք օգտագործել *Google AdSense*ի մատուցած դրութիւնը, այն ատեն, երբ տակաւին հայկական գաղութներու մէջ, եւ ընդհանրապես, Միջին Արեւելքի մէջ ան ծանօթ չէր: *Google AdSense*ը արտօնութիւն կու տայ ծանուցանելու կայքէջեր եւ կապեր, որոնք երբ այցելուի մը կողմէ «սեղմուին», *սլոգո* կը ստանայ շահաբաժին մը: Այս միջոցէն օգտուելու առիթը կախեալ է *սլոգո*ին այցելուներու թիւէն եւ ծանուցումներու նկարներուն եւ կապերուն վրայ «սեղմել»էն:

*Google AdSense*ի դրական կողմը այն է, որ ան նոր միջոց մըն էր որով կարելի է փոքր շահաբաժին մը ապահովել: Իսկ ժխտական կողմը այն է որ, միշտ պետք է հետեւիլ որ ծանուցումները *սլոգո*ին նպատակներուն, համոզումներուն ու գաղափարախօսութեան անյարիւր չըլլան:

3- Այլ Ծանուցումներ Ու Կայքէջեր

Կան այլ տեսակի ծանուցումներ հաւաքելու միջոցներ, ինչպէս՝

- Գրել արտադրութեան կամ գործիքի մը մասին դրական յօդուածներ.

- Ծանուցանել արտադրութիւն մը եւ երբ քու միջոցովդ ծախուի՝ շահաբաժին ստանաս:

Այս երկու միջոցները ընդհանրապէս ձախողութեան մատնուեցան, որովհետեւ մեր *սլոգո*ին նիւթերուն եւ իւրայատկութեան անյարիւր էին:

ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

1- Ցանց մը ունեցանք, կապեր հաստատեցինք մեր անմիջական միջավայրէն եւ ծովերէն անդին նման նիւթերով հետաքրքրուող անհատներու եւ գաղութներու հետ:

2- Շատ անգամ հանդիպեցանք անձերու, որոնց միայն համացանցին միջոցաւ կը ճանչնայինք:

3- Լիբանանահայ գաղութին մէջ մեր ձայնը լսելի դարձուցինք, եւ հարցազրոյցներու մասնակցեցանք, որոնցմէ՝ *Ազդակ* օրաթերթի հարցազրոյցը մեր *պլոկի* յանձնախումբին հետ, 2009ին:

4- Հովանաւորներու եւ ծանուցումներու եկամուտը օգտագործեցինք այլ ծրագիրեր մշակելու, ինչպէս նաեւ Էմմանուէլ Եկեղեցիի տարբեր գործունէութիւններուն ու խումբերուն օգնելու: Վերջերս նաեւ որոշեցինք մասամբ մը հոգալ եւ օգնել սուրիահայ ընտանիքի մը զաւկին դպրոցական ծախսերուն:

5- Աւետարանչութեան սատար հանդիսացանք, հասցնելով Քրիստոսի բարի լուրը եւ քաջալերելով բոլոր անոնք՝ որոնք տկարացած են իրենց հաւատքին մէջ:

6- *Պլոկը* եղաւ նաեւ կապը գաղութիս բոլոր Հայ աւետարանական թէ՛ եկեղեցական եւ թէ՛ երիտասարդական Քրիստոնէական Չանից Ընկերակցութիւններուն նիւթերուն, լուրերուն եւ գործունէութիւններուն միջեւ:

7- Դարձաւ արխիւային միջոց, ուր կրնայ ռեւէ անձ այցելել եւ տեսնել 2006էն սկսեալ նիւթերը, գործունէութիւնները, լուրերը, յօդուածները եւ քարոզները:

8- Շատեր կապուեցան եւ հարցուցին հայերէն *unicode*ին մասին ու անոնց ստիւգուցինք օգտագործելու ձեւը: Ուրիշներ սկսան հայերէն *unicod*ով գրել եւ նամակներ փոխանակել: Այսպիսով՝ համացանցին վրայ քաջալերեցինք որ հայ երիտասարդը հայերէն գրէ, հայերէն մտածէ ու հայերէն խօսի:

ԹԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ընդհանրապէս այս *պլոկ*ները, մանաւանդ անձնապէս տնօրինուող *պլոկ*ները ենթակայ են անկայուն եւ կարճատեւ

ըլլալու: Անոնք շատ անգամ կախեալ են անձին քմահաճոյքէն, եւ վարչական կազմ մը չունենալով՝ կրնան չնորոգուիլ:

Դժուարութիւնները

Մեր դժուարութիւնները ընդհանրապէս աշխատակից գտնելու մէջ կը կայանան, այն իմաստով որ բոլորս կամաւոր կ'աշխատինք՝ առանց վարձատրութիւն ակնկալելու: Մեր բազմազբաղ ըլլալը եւ մեր առօրեայ գործին երկար ժամերը կրնան *սլոուլի* աշխատանքէն խլել:

ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐ ԵՒ ԲԱՐԵԼԱԻՄԱՆ ՈՒՂԻՆԵՐ

Երազ ունինք տարբեր երկիրներու մէջ երիտասարդներու հետ կապ հաստատելու փորձ մը կատարել՝ *video conferencing*, որպէսզի նոյնանման թեմաներով եւ նիւթերով հետաքրքրուող երիտասարդներ իրարու ծանօթանան:

Մեր գաղութին կը պակսին տարբեր նիւթերով երիտասարդական *սլոուլի*ներ, որոնք կրնան արտայայտել, ստեղծագործել, գրելու փորձեր կատարել եւ հայկական ու այլ նիւթերով թեմաներ արծարծել ու միասին անոնց լուծումներու միջոցներ գտնել:

HISTORY OF THE CHANITZ.ORG

(Summary)

Raffi Chilingirian
raffichil@hotmail.com

Chilingirian narrates his own experience with the internet and how in March 2006 he initiated the Chantz.org . He notes that at the beginning it involved only his local Armenian Evangelical Emmanuel Church and its community, posting materials and sending them to different states in Europe, the Americas, and the Arab World. Gradually the Chantz.org website grew in size and geographically. Furthermore it went far beyond covering church news and started posting materials on the Western Armenian language, sketches that promoted the better usage of the language, etc.

Chilingirian details how they even started monetizing through posting advertisements on their webpage. He lists a set of advantages and disadvantages of advertising. Finally, he underlines the fact that IT can be used effectively to promote a cause, but needs professionalism and may require full-time staff.